

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

**Aquesta transcripció està pendent de
verificació i correcció. Pot contenir, doncs,
errades de fidelitat i incorreccions
lingüístiques i no es pot considerar
com una publicació oficial**

Sessió núm. 12 / CIIPCEM / 5.05.2026

Doc. Q:\D18\R440Transcripcio\CIIPCEM\12CIIPCEM\

Fitxer 12CIIPCEM1

XV legislatura · cinquè període · sèrie C · número 558

Comissió d'Investigació sobre la Infiltració de Polícies dels Cossos de l'Estat en els Moviments Socials, Polítics i Populars dels Països Catalans i sobre l'Espionatge amb Programari Espia per part del Regne d'Espanya

Sessió 12, dimarts 5 de maig de 2026

Presidència del Sr. Xavier Pellicer Pareja

Sessió 12 de la CIIPCEM

La sessió de la Comissió d'Investigació sobre la Infiltració de Polícies dels Cossos de l'Estat en els Moviments Socials, Polítics i Populars dels Països Catalans i sobre l'Espionatge amb Programari Espia per part del Regne d'Espanya (CIIPCEM) s'obre a ****. Presideix Xavier Pellicer Pareja, acompanyat del vicepresident, Josep M. Jové Lladó, i de la secretària, Carme Renedo i Puig. Assisteix la Mesa el lletrat Rubèn Ramírez Fernàndez.

Hi són presents [Christian Soriano García](#), pel G. P. Socialistes i Units per Avançar; [Francesc de Dalmaes i Thió](#), pel G. P. de Junts; [Sergio Macián de Greef](#), pel G. P. de VOX en Catalunya, i [Andrés Garcia Berrio](#), pel G. P. Comuns[membres comissió].

[Assisteix] a aquesta sessió [assistents].

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença de Joaquín Pablo Urías Martínez, jurista i activista pels drets humans, en qualitat d'expert, davant la Comissió d'Investigació sobre la Infiltració de

Polícies dels Cossos de l'Estat en els Moviments Socials, Polítics i Populars dels Països Catalans i sobre l'Espionatge amb Programari Espia per part del Regne d'Espanya (tram. 357-01353/15).

2. Compareixença d'Amadeu Recasens Brunet, membre de la taula d'experts del Pla d'acció per a la millora i modernització dels mecanismes de transparència i rendició de comptes dels cossos policials a l'Estat espanyol, en qualitat d'expert, davant la Comissió d'Investigació sobre la Infiltració de Polícies dels Cossos de l'Estat en els Moviments Socials, Polítics i Populars dels Països Catalans i sobre l'Espionatge amb Programari Espia per part del Regne d'Espanya (tram. 357-01354/15).

El president

Molt bona tarda a totes i a tots, i benvingudes i benvinguts a aquesta nova sessió de la Comissió d'Investigació sobre la Infiltració de Polícies dels Cossos de l'Estat en els Moviments Socials, Polítics i Populars dels Països Catalans i sobre l'Espionatge amb Programari Espia per part del Regne d'Espanya.

Tal com hem anunciat i hem enviat a l'ordre del dia, avui hi haurà dues compareixences.

Compareixença de Joaquín Pablo Urías Martínez, jurista i activista pels drets humans, en qualitat d'expert

357-01353/15

Tot seguit començarem substanciant el primer punt de l'ordre del dia, que serà la compareixença de Joaquim Pablo Urías Martínez, jurista, activista pels drets humans i que compareixerà davant d'aquesta comissió en qualitat d'expert. Abans de donar-li la paraula, sí que recordar-los que el ponent tindrà un temps de quinze minuts, com que ho farà telemàticament, quan quedin tres minuts li recordarem el temps, a mode de recordatori, perquè des d'on és no es veu el marcador, crec que ja ens ha passat en altres ocasions. Després els grups parlamentaris disposaran de tres minuts cada un i finalment el ponent tindrà un torn d'intervenció de set minuts per resoldre qüestions i aportar allò que consideri necessari.

Si no hi ha cap substitució a comunicar o cap qüestió prèvia que vulguin comentar els grups parlamentaris... (*Jordi Riba Colom demana per parlar.*) Sí, digues...

Jordi Riba Colom

No, substitucions, jo substitueixo el diputat Christian Soriano.

El president

D'acord, gràcies. Si hi ha alguna qüestió més? No? Doncs si no, si els sembla, donaríem la paraula i agrairíem a Joaquim Pablo Urías Martínez la seva compareixença i quan vulgui pot començar. Molt bona tarda.

Joaquín Pablo Urías Martínez (jurista i activista pels drets humans)

Bona tarda. Nada, gracias por la invitación. Y antes que nada quiero disculparme por no poder intervenir en catalán. Ya me gustaría, pero no es un idioma que domine. A ver, yo digo que puedo hablar de lo que yo sé como profesor, catedrático de Derecho Constitucional y como antiguo letrado del Tribunal Constitucional, tiene que ver esencialmente con los derechos fundamentales que se pueden ver afectados sobre todo por las infiltraciones policiales y paralelamente casi todo es aplicable también a los casos de espionaje sobre movimientos sociales.

Como los honorables diputados y diputadas saben perfectamente, al hablar de infiltración policial hay dos figuras que conviene no mezclar en cuanto a los tipos que hay. Uno es el agente encubierto, como ustedes saben bien. El agente encubierto que viene en el artículo 282 bis de la Ley de enjuiciamiento criminal. Eso se cambió en 1999. Es el agente que dispone de autorización judicial. El Tribunal Constitucional ha dicho que no solamente judicial, que también puede ser autorización fiscal y que el fiscal después tiene que dar cuenta al juzgado. Bueno, en todo caso hay un control ya sea del fiscal, ya sea del juez, antes de que empiece la infiltración. Se decide si es procedente o no es procedente y después goza de una serie de privilegios. Básicamente, el principal es que puede tener acceso a una identidad ficticia si se le da un DNI ficticio.

Fíjense que la ley permite incluso que cuando más adelante tenga que intervenir ante un tribunal, comparezca ante ese tribunal con la identidad ficticia y no con la suya real. Y el segundo privilegio que tiene es que tiene una especie de exención de

responsabilidad, que quiere decir que, si comete algún delito, sobre todo delitos preparatorios, digamos relacionados estrictamente con la finalidad de la investigación que está realizando, pues está eximido y no se le puede juzgar, dentro de la proporcionalidad, por esos delitos. Eso es el agente encubierto. Eso es lo que aparece en el 282 bis del código penal, pero no es la única figura que existe.

En la realidad, en la práctica, y yo creo que tiene más que ver con el objeto de la comisión, hay otra figura que no tiene un nombre claro, que es lo que en la doctrina llamamos agentes infiltrados frente a encubiertos, que son simplemente aquellos agentes policiales que sin uniforme y sin identificarse como policías y en ocasiones incluso sin utilizar su identidad real, pues realizan tareas de investigación y prevención de delitos. Fíjense que el agente encubierto solamente se puede dedicar, conforme la ley, a la investigación de delitos, mientras que el agente infiltrado, que no tiene una cobertura legal, ahora se lo diré, puede actuar también en temas de prevención. Es decir, se puede infiltrar para evitar que se produzcan delitos o para preparar que no se vayan a cometer delitos.

No aparece en la ley, no es una figura específicamente garantizada, pero tampoco está prohibida. Diversas jurisprudencias, muchos tribunales han dicho que las facultades que tiene la policía para investigar los delitos y para prevenir los delitos, que están en la ley de enjuiciamiento, pero también están en la ley orgánica del Poder Judicial y en la ley de Cuerpos y Fuerzas de Seguridad, donde se dice que la policía puede hacer todo lo necesario para investigar y prevenir los delitos, pues ahí se les faculta indirectamente para este tipo de intervenciones. En principio, no tiene ninguna de las garantías que tiene el agente encubierto. Quiero decir que, en principio, no debería tener una identidad ficticia, aunque esto no siempre se respeta.

Hay casos, y es una irregularidad, es ilegal, en los que a estos agentes infiltrados se les da un DNI y también es verdad que cualquier delito que cometa es responsable. Quiero decir que si participa en un delito no tiene ningún tipo de exención. A cambio, goza de mucha discrecionalidad porque no están sometidos a previa autorización judicial. Y esa es la esencia del problema. Se trata de policías que se pueden infiltrar, pues, por ejemplo, en movimientos sociales, en movimientos políticos, en distintas estructuras, con la excusa de prevenir posibles delitos, con lo cual ni siquiera está

comprobado que vaya a haber delitos, y sobre todo no tienen que ir rindiendo cuenta de aquello que hacen a ninguna autoridad independiente, ya sea un fiscal, ya sea un juez.

Esas son, pues, las dos figuras. La segunda figura es la más problemática. La primera plantea algunos problemas. ¿Cuáles son los problemas esenciales que plantean? Bueno, pues, desde el punto de vista de la Constitución, de los derechos fundamentales, pues, hay al menos, pues, yo diría que ocho o diez posibilidades de conflicto entre la actuación de estos agentes policiales y los derechos fundamentales de las personas. Hay una serie de conflictos que son comunes a las dos figuras y otros que son propios de los agentes infiltrados.

Los comunes, bueno, el más estudiado, es la posibilidad de que haya una incitación al delito, y que eso puede indirectamente atentar contra el derecho a la defensa de la persona que algún día sea acusada. Quiero decir que tanto el encubierto como el infiltrado pueden provocar, incitar a la persona que están investigando a cometer un delito. Eso es una figura que se ha estudiado también por el Tribunal Europeo de Derechos Humanos y que básicamente ha dicho que cuando es el agente de autoridad, el representante del poder público, el que invita a que se cometa un delito, pues evidentemente la persona que lo comete no tiene toda la responsabilidad y puede al final resultar absuelto, porque la voluntad no es una voluntad limpia, sino que se le ha llevado a cometer un delito. Eso es quizás lo que más problemática ha creado la jurisprudencia.

Últimamente hay también problemática que vale también para los encubiertos y los infiltrados relacionada con el acceso a la vida privada. En la sentencia del año 2024 del Tribunal Constitucional, en la que un agente encubierto, con todas las garantías judiciales, llegó a conocer a la pareja de un narcotraficante al que estaba investigando. Entonces, el narcotraficante alegó que había tenido acceso, un agente de autoridad, un representante público, había tenido acceso a su vida privada y el Tribunal Constitucional, bueno, se lo quita un poco de en medio, viene a decir que es muy leve, que el único acceso era que había llegado a conocer a su pareja sentimental, a saber quién era, que eso es un acceso muy leve a la intimidad, y viene a decir también el Tribunal que uno debe tener el control, uno debe decidir a quién

invita y a quién no invita a su intimidad y, bueno, que el hecho de ser policía no era determinante. Esos son, digamos, las afecciones de los agentes encubiertos.

Cuando se trata de agentes infiltrados, claro, la intensidad con la que se pueden lesionar los derechos fundamentales es mucho mayor. Y yo creo que ahí puedo mencionarles, por ir un poco rápido, atenerme al tiempo que me han dado, básicamente cuatro o cinco conflictos importantes que yo creo que es interesante que desde esta comisión se tengan en cuenta a la hora de valorar lo que está sucediendo con las prácticas actuales de infiltración.

La primera sería, y yo creo que es muy importante mencionarla, el efecto desaliento sobre los derechos fundamentales. Hay una cosa que es lo que el Tribunal Europeo, el Tribunal Constitucional, llaman efecto desaliento y quiere decir que hay determinadas actuaciones que pueden llevar a la ciudadanía a no ejercer sus derechos con libertad porque hay un miedo difuso, un peligro difuso. Eso se nota, sobre todo, cuando hay infiltración en movimientos sociales o movimientos políticos. El saber que puede haber un compañero, que hay una persona que puede estar recopilando información, significa que uno se corta, digamos, o se cohibe a la hora de ejercer sus derechos.

Si eso se combina con alguna legislación como la legislación referente a lo que llaman la Ley Mordaza, la Ley de Seguridad Ciudadana, pues resulta que la ciudadanía que participa en movimientos sociales sabe que puede suceder en cualquier momento que haya un compañero recogiendo sus datos personales y que eso lleve a una sanción por alguno de los motivos de la ley mordaza...

Fitxer 2

que, como saben, es una ley que roza o que da un margen muy amplio a las fuerzas de seguridad. Con lo cual, al final, uno no ejerce los derechos que le da la Constitución por ese miedo difuso a que le pase algo. Eso es el primer riesgo.

El segundo riesgo, también muy frecuente, está relacionado con la posibilidad de que los agentes infiltrados recaben datos relativos a la ideología política de la ciudadanía. Como saben ustedes, la Constitución recoge –lo ha dicho el Tribunal Constitucional– el derecho de todo el mundo a no declarar ante una autoridad su propia religión o sus propias convicciones e ideología política. Cuando hay un agente

infiltrado, se trata de un agente de la autoridad que está recogiendo datos en los que se incluyen datos sobre la ideología de las personas. Eso afecta los derechos constitucionales y, además, puede llevar a una práctica ilegítima, declarada ilegal en muchos tribunales, que es la elaboración de archivos ideológicos.

Como ustedes saben, las fuerzas y cuerpos de seguridad, en su tarea de prevención de los delitos, no pueden construir archivos con nombres de ciudadanos en los que se identifique cuáles son sus ideas políticas, cuáles son sus convicciones, porque eso puede llevar a algún tipo de discriminación. Evidentemente, el trabajo, los informes que hace un agente infiltrado y que no están sometidos a control fiscal o judicial, pues puede afectar a este derecho a no declarar sobre las propias convicciones.

Más allá, y por ir un poco más rápido, hay otros dos grupos de derechos que se están viendo afectados estos días con las infiltraciones policiales. Uno tiene que ver, el más evidente, con la invasión de la intimidad del artículo 18 de la Constitución. Como ustedes saben, en las sociedades actuales, la recopilación indiscriminada de datos sobre una persona puede suponer en sí misma una vulneración del derecho a la intimidad. La posibilidad misma de que un agente infiltrado reúna, fíjense, datos médicos, datos sobre la identidad sexual de una persona, datos sobre sus relaciones sentimentales.

Digamos, esa recopilación de numerosos datos sensibles, que no se sabe hasta qué punto se mantienen o no se mantienen, se destruyen o no se destruyen, supone en sí misma, aunque no se utilice, una invasión de la intimidad. Supone construir perfiles en los que personas investigadas, que no han cometido un delito, pues la policía es capaz de tener sobre ellos datos pertenecientes al aspecto más privado de su vida.

Y hay un último derecho que estos días o que en los últimos años parece que está en riesgo y que se ha visto afectado por algunos casos.

El president

Perdoni, senyor Urías, li queden tres minuts, disculpi que l'interrompi...

Joaquín Pablo Urías Martínez (jurista i activista pels drets humans)

Perfectamente. Muchas gracias y me atenderé al tiempo. Bueno, pues le decía que el último aspecto que yo creo que últimamente se ha puesto más en evidencia son las determinadas prácticas policiales en las que los agentes encubiertos y las agentes encubiertas pues llegan a mantener relaciones sexoafectivas con las personas investigadas. Esto plantea problemas de imparcialidad, fíjense que hay un conflicto de intereses entre el policía que investiga y la persona investigada con la que mantiene una relación sexoafectiva, pero también en los casos en los que el infiltrado obedece órdenes y en sus órdenes está el mantener este tipo de relaciones.

O en los casos en los que el infiltrado elabora informes y recopila información mediante las relaciones sexoafectivas, pues estamos en un tipo de prácticas que vienen a constituir un trato contrario a la dignidad. El Estado no puede hacer que las personas mantengan relaciones sexoafectivas bajo engaño. Uno puede estar equivocado con su pareja, todos nos equivocamos en ocasiones, pero que el Estado provoque este engaño como un modo de recoger información es un trato contrario a la dignidad humana, que quedaría prohibido por el artículo 15.

Luego termino ya, si quieren más adelante a sus preguntas les hablo de posibles soluciones, pero por hacer un diagnóstico de la situación, que yo creo que es lo que procedía en este momento, existen dos figuras y las dos figuras, tanto los encubiertos como sobre todo los agentes infiltrados sin control judicial, pues en estos momentos están suponiendo una amenaza grave contra numerosos derechos fundamentales.

Muchas gracias por la atención y quedo a su disposición para las preguntas que quieran.

El president

Bé, moltes gràcies, senyor Urías, per la seva explicació. Tot seguit donarem pas al torn de paraula dels grups parlamentaris per aquest temps de tres minuts. Primer de tot començarem pel Grup Parlamentari Junts per Catalunya, amb el senyor Francesc de Dalmaes i Thió, quan vulgui.

Francesc de Dalmaes i Thió

Gràcies, president. Professor Urías, moltes gràcies per aquesta classe magistral condensada que ens ha fet. Jo intervindrè en català, si en algun punt no m'entén, jo després l'hi aclareixo, no hi haurà cap mena de problema, però miraré de fer-me entendre en català, que com bé sap en aquest Parlament ens va costar molts anys no només obrir-lo sinó poder-lo utilitzar i ara que hi ha tanta gent que el qüestiona també és un posicionament polític intervenir en la llengua pròpia del país.

No li deia per dir-li paraules boniques que ha fet una classe magistral condensada, perquè ens ha anat molt bé pel que és l'objectiu d'aquesta comissió i, per tant, sobre aquestes qüestions concretes jo crec que ens ha aclarit molt bé el que és permès, el que no és permès i el que és excessiu. Per tant, li agraeixo que hagi estat tan clar, perquè de cara a les conclusions em va molt bé.

Precisament per això, jo vull aprofitar per fer-li una pregunta que no té perquè respondre'm, però que jo li puc intentar plantejar perquè m'agradaria molt la seva opinió com a professor de dret constitucional, i és que vostè en un moment de la seva intervenció ens ha parlat del *desaliento*, que en català seria el desànim, el descoratjament que això genera en l'acció política de moltes posicions polítiques que no són centrals en el conjunt de l'Estat espanyol però que sí que poden ser majoritàries o poden ser importants en alguna de les seves parts.

En aquest sentit, també ha mencionat la llei mordassa del 2015, recordem el 2015, que havia de ser un accident i ara ja té història aquesta llei amb el que significa d'endarreriment i vulneració evident de drets civils i drets polítics. Per tant, la meua pregunta, si vostè, ja dic, no té cap obligació de respondre-la, però s'atreviria a fer un titular o una resposta com a persona entesa, com a professor de dret constitucional, de l'estat de salut dels drets civils i polítics a l'Estat espanyol ara mateix? Ens agradaria que ens ho comentés perquè nosaltres, quan a vegades plantejem que nosaltres hem patit vulneracions des de fa molts anys i ara tenim la percepció que allò que era des d'una perspectiva de quilòmetre zero, en dèiem perifèric, ara ja és central, és troncal i per tant ens interessaria molt saber la seva visió en aquest sentit.

Crec que m'ha entès perfectament i no necessito cap mena d'aclariment, eh?

Gràcies, professor.

El president

Moltes gràcies, diputat. Tot seguit donaríem la paraula al Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya i li donaríem la paraula, per tant, a la diputada senyora Mar Besses i Casanovas, quan vulgui.

Mar Besses Casanovas

Gràcies, president. Gràcies també professor Urías per la compareixença que ha fet, que crec que ha estat molt exemplificadora en alguns casos. Jo també faré la meva intervenció en català però, com li ha dit el diputat Dalmases, si hi ha qualsevol cosa que no s'entén no hi ha cap problema en què ho puguem aclarir i concretar.

Però en tot cas, jo crec que l'abordatge que fa aquesta comissió també parteix d'un cert relat imposat, que al final tot respon a una certa persecució ideològica, ja sigui a moviments socials o a partits i organitzacions de caire independentista i, per tant, també forma part d'aquesta construcció del relat d'atribuir a l'independentisme o a aquests moviments socials delictes com podrien ser el terrorisme i, per tant, orquestrar sota una ponderació del delictes, certament edulcorada i alterada, la necessitat suposada que té l'Estat de poder intervenir mitjançant aquestes figures que operen al marge de la legalitat i dels mecanismes que, com vostè ha explicat, estan previstos a la llei.

Per tant, hi ha un pas previ que nosaltres creiem que és molt important, que és aquesta construcció d'un relat fal·laç per part de l'Estat, no només per part dels cossos policials, sinó també per part de l'Estat en el seu conjunt. Per tant, m'agradaria preguntar-li en primer lloc, com que no estem parlant només d'unes operacions de caire policial, sinó que estem parlant d'unes operacions que atempten i que tenen unes implicacions sobre els drets fonamentals, com considera vostè, diguéssim, que el marc actual de l'Estat espanyol ofereix o no garanties i mecanismes de supervisió, o de transparència, un cop hi ha casos d'aquest ús indegut d'aquestes eines, en aquest cas, de la figura de l'agent infiltrat, és a dir, l'Estat espanyol disposa d'un sistema de transparència, de rendició de comptes quant a, perquè entenem que això també és una falla del sistema, arribant a aquests extrems és una falla.

Per tant, com l'Estat espanyol, quines eines té i en cas que no les tingui, quines haurien de tenir, o quines reformes creu que serien prioritàries en aquest sentit. I després, sí que m'agradaria posar sobre la taula una altra dimensió que és el dany psicològic que s'infringeix a les persones que són víctimes d'aquestes infiltracions. Primer, perquè no se'ls reconeix qui és que els ha causat aquest dany, que és molt visible i molt latent, com vam poder seguir en l'anterior sessió d'aquesta comissió. No se'ls reconeix el dany, però tampoc hi ha mecanismes de reparació d'aquestes víctimes. Per tant, des d'aquesta perspectiva dels drets humans, quines creu que haurien de ser les vies de reparació que han de poder tenir aquestes persones que han estat víctimes d'infiltracions i, per tant, d'una mala praxis, en aquest cas, de l'Estat espanyol.

I, per últim, sí que m'agradaria, també, sumar-me una mica a la pregunta que li feia el diputat Dalmases que és, des del seu punt de vista, quin impacte creu que tenen aquestes pràctiques en el que és la participació política d'aquests espais, que vostè ho ha mencionat, però si creu que ha tingut conseqüències evidents i, també, en termes de com afecta això la salut democràtica de l'Estat espanyol, en aquest cas.

Gràcies.

El president

Bé, moltes gràcies, senyora Besses. Tot seguit donaríem la paraula al diputat del Grup Parlamentari dels Comuns, el senyor Andrés Garcia Berrio, quan vulgui.

Andrés Garcia Berrio

Gràcies, president. En primer lloc, agrair al senyor Joaquín Urías les seves paraules avui i les seves reflexions entorn al fenomen de les infiltracions judicials en moviments socials, que s'està investigant en aquesta comissió i que, efectivament, com vostè ha plantejat, té afectacions als drets fonamentals. El que ha passat i el que està passant en les infiltracions policials en moviments socials és una greu vulneració de drets humans i és absolutament incomprensible que el ministre Marlaska i la cúpula policial no estigui donant explicacions ni s'estigui corregint el que ha passat.

És molt greu que hi hagi agents infiltrats sense cap mena d'habilitació judicial que estiguin investigant de manera sistemàtica i amb identitat falsa i identitat suposada moviments socials. A més a més, encara és més greu que aquests agents infiltrats durant un, dos o fins i tot tres anys estiguin tenint relacions sexoafectives, és a dir, amb coneixement dels seus superiors jeràrquics estan tenint relacions sexoafectives com un mecanisme d'engany per accedir a informació en el marc d'una investigació policial generant, efectivament, com vostè ha plantejat, un greu dany a la integritat moral de les persones que ho han patit.

Però no només això, sinó que és una manera de saltar-se, amb aquesta habilitació que li dona tenir una identitat suposada i sense cap mena d'autorització judicial, accedir a domicilis i poder accedir a documentació privada, que està protegit a nivell constitucional, de poder accedir a comunicacions privades, grups de WhatsApp, o d'altres, així com informació sensible personal, com vostè ha manifestat.

Llavors, és en aquest sentit que costa entendre, efectivament, com no està havent una resposta clara i efectiva en aquest sentit, com sí, per exemple, s'ha realitzat al Regne Unit quan, després de casos semblants, hi ha hagut una sentència clara en aquest sentit. I jo crec que ens hem de plantejar per què no només els mecanismes interns de la pròpia policia, sinó la Fiscalia i el poder judicial fins ara no estan actuant a l'altura de les circumstàncies.

Llavors, en aquest sentit, li volia preguntar si vostè considera que seria positiu la existència d'un mecanisme independent de control de la policia, com, per exemple, al Regne Unit existeix l'oficina independent de la conducta policial. També li volia preguntar en relació amb el fet que no tinguem, que hi hagi aquest buit legal a l'hora de regular tot el que va més enllà de l'agent encobert. Vostè consideraria que la sortida seria deixar molt clar que l'única manera de tenir agents treballant sota entitat suposada afectant drets fonamentals és l'agent encobert? S'han de generar altres figures? Aquestes figures han de...

Fitxer 3

tenir un límit de temps i, en tot cas, aquestes figures haurien de tenir autorització judicial quan s'està possiblement afectant dret de reunió o associació? Com podria

quedar aquesta arquitectura que esperem poder treballar també en aquesta comissió?

I després, potser sí, també crec que és sorprenent haver de reflexionar en aquest sentit, però caldria fer una prohibició explícita de mantenir relacions sexoafectives per agents encoberts o agents infiltrats en el marc de les seves actuacions, després del que hem pogut escoltar en aquesta comissió?

Moltes gràcies.

El vicepresident

Moltes gràcies, senyor Garcia Berrio. I ara, en nom del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, té la paraula el senyor Xavier Pellicer. Senyor Pellicer...

Xavier Pellicer Pareja

Bé, bona tarda. Moltes gràcies, president. Bona tarda, senyor Urías. Crec que ha mostrat, com li han dit altres diputats, un diagnòstic claríssim i una radiografia fantàstica pels propòsits d'aquesta comissió i també pel respecte i la defensa dels drets fonamentals i, sobretot, dels drets col·lectius. Sí que, del que vostè ha dit, no?, i ha parlat d'aquestes dues figures problemàtiques, una especialment, vostè ens ha parlat de doctrina i ens ha dit que no té cobertura legal la segona. Per tant, considera que és il·legal aplicar aquesta figura, ara mateix, la figura de l'infiltrat? Aquesta és una pregunta que és anar una mica més enllà o desenvolupar el raonament que vostè estava fent.

També parlava de qüestions problemàtiques, especialment pel que fa a agents infiltrats. Penso que seria interessant que ens poguéssim dir si aquestes qüestions problemàtiques tindrien una translació en el codi penal i, per tant, si s'hauria incorregut per part dels propis agents, dels seus responsables i dels responsables polítics, d'il·lícits penals i de quins creu que s'hauria incorregut.

I, tercer, fetes aquestes reflexions, ens agradaria saber per què creu que totes les querelles i denúncies que s'han presentat per part de les persones afectades en tribunals d'instància o en els tribunals naturals que pertocaven han estat arxivades. Algunes d'elles es troben sota recurs al Tribunal Constitucional i totes les persones

afectades ja han mostrat la seva voluntat d'anar, si cal, a instàncies europees. No sé si ens pot fer una previsió o algun tipus d'explicació de què creu que hauria de decretar el Tribunal Constitucional. I, a falta d'aquesta declaració per una qüestió que a nosaltres ens sembla de falta d'imparcialitat judicial, què creu que declararà el Tribunal Europeu de Drets Humans i quines responsabilitats es poden dirimir a tots els nivells?

Moltes gràcies.

El vicepresident

Moltes gràcies, senyor Pellicer. I ara, en nom del Grup Parlamentari dels Socialistes i Units per Avançar, té la paraula el diputat senyor Jordi Riba.

Jordi Riba Colom

Gràcies, vicepresident. Moltes gràcies, doctor, professor Urías, per la seva explicació i el seu diagnòstic. Jo, bàsicament, centraré la meva intervenció en formular alguna pregunta, crec que l'anticipava vostè en la seva intervenció, que va a l'entorn de quines solucions o quines reformes legals seria pertinent adoptar, tant des del punt de vista dels drets subjectius, com també des del punt de vista dels elements objectius de l'ordenament, atès que el dret objectiu primordial són les llibertats públiques, ha fet esment a la llei Mordassa, quines mesures es podrien o s'haurien d'adoptar en matèria de control sobre la figura dels agents, millores en les garanties jurídiques o respecte a la protecció dels entorns digitals, i si hi ha, que segur que sí, exemples o precedents que puguin ser referència des del punt de vista del dret comparat.

Moltes gràcies.

El president

Bé, moltes gràcies, senyor Riba. Tot seguit, tornem a donar la paraula al senyor Joaquín Urías pel temps aquest de set minuts, per tal que pugui donar resposta a aquestes qüestions. Si li sembla, quan quedi un minut, jo l'avisaré. A l'anterior intervenció li ha sobrat una mica de temps també, per tant, des de la Mesa o des de la presidència, si els sembla, serem generosos per tal que pugui donar resposta a totes les preguntes. Quan vulgui, senyor Urías.

Joaquín Pablo Urías Martínez (jurista i activista pels drets humans)

Muchas gracias. Voy a intentar responder a todo, o al menos a todo lo que pueda, dentro de los límites de mi conocimiento, digamos. Bueno, en primer lugar, voy a seguir el orden cronológico, si les parece bien, respecto a la intervención del diputado Dalmases, desde el Grupo de Junts, a la que después se ha sumado la diputada Besses, de Esquerra. Efectivamente, el Estado que la pregunta es cuál es el estado de los derechos civiles en estos momentos en el Estado español. Yo creo que el diagnóstico que hacen la mayoría de entidades sociales que se dedican a controlar el ejercicio de derechos fundamentales, pues, cada vez es más negativo.

Yo creo que estamos en una situación de receso de las libertades públicas, sobre todo, receso de las libertades públicas con la participación. La participación política... *(Pausa. Per raons tècniques, no han quedat enregistrats alguns mots de la intervenció de l'orador.)* ¿Se ha cortado?

El president

Disculpi, senyor Urías, hem tingut un petit problema de connexió. Em sent?, hem tingut un petit problema de connexió, a veure...

Joaquín Pablo Urías Martínez (jurista i activista pels drets humans)

Vale, estaba diciendo...

El president

Tornem-ho a provar. Si vol començar ara, hem perdut uns trenta... *(Veus de fons.)* Sí, hem perdut uns trenta segons, senyor Urías, quan recuperi la connexió, si li sembla, esperi un moment i ho tornem a intentar. *(Pausa.)* D'acord, quan vulgui, si ho vol tornar a provar, a veure si ara funciona...

Joaquín Pablo Urías Martínez (jurista i activista pels drets humans)

Vale, les estaba diciendo... –no sé si me oyen ahora bien–, estaba diciendo que en el terreno en el que se detecta, yo creo que el receso más grave en lo que afecta a las libertades públicas en este momento, es en el terreno de la participación.

El president

Tornem a tenir problemes de connexió. Senyor Urías, si li sembla, podríem provar de treure la imatge a falta de si els serveis informàtics no ens donen solució, a veure si així hi ha més cobertura.

Joaquín Pablo Urías Martínez (jurista i activista pels drets humans)

¿Volver a entrar y salir? Muy bien. Perdón, a mí me parece ya bien, pero no sé si me están oyendo.

El president

Sí, ara sí que el sentim bé. Si vol, pot tornar a sortir. Si pot sortir i tornar a entrar, a veure si així...

Joaquín Pablo Urías Martínez (jurista i activista pels drets humans)

Perdón, disculpen. No sé..., la conexión, a ver, si se me oye ahora bien, lo que les estaba....

El president

El perdem. Si pot desconnectar-se i tornar-se a connectar a la comunicació.

Gràcies.

Joaquín Pablo Urías Martínez (jurista i activista pels drets humans)

A ver, voy a intentar salir y volver a entrar, a ver si....

(Pausa llarga.)

El president

Bona tarda. Senyor Urías, disculpi els problemes tècnics, coses del directe. Li dono la paraula amb aquests set minuts i a veure si hi ha sor i funciona correctament. Si hi hagués algun problema ja intervindré, i sinó, és que l'estem sentint perfectament, d'acord?, que així, la connexió telemàtica costa una mica a vegades.

Moltes gràcies i disculpi els problemes.

Joaquín Pablo Urías Martínez (jurista i activista pels drets humans)

Gracias i disculpen ustedes, porque los problemas técnicos siempre al final son una molestia. Estaba diciendo que, si se me pide un diagnóstico de la situación de los

derechos civiles y políticos en el Estado español en este momento, yo creo que no es mío, sino de la mayoría de entidades que se dedican a hacer algún tipo de supervisión, a hacer algún tipo de control, que estamos viviendo una época de recesión de los derechos y estamos viendo sobre todo una época de recesión de los derechos de participación política. Yo creo que hay muchos indicadores. Todos los indicadores internacionales ponen en evidencia que la tendencia es cada vez permitir menos disenso, bueno, menos disenso frente a la idea del Estado, porque se defiende de determinadas estructuras.

Pero me pregunta Esquerra acerca de si el marco actual garantiza la transparencia y garantiza que no se produzcan excesos en los casos de infiltración o de policías encubiertos. Evidentemente, no. En el caso, fíjense bien, de los policías encubiertos con autorización judicial, la autorización judicial sí que es una garantía. Sobre todo, porque todo aquello que se consigue tiene que pasarse al juez. No es solamente que el juez autoriza, es decir, que solamente se empieza con permiso de un juez, es que durante su desarrollo la policía tiene que ir informando al juez de lo que sucede. Eso yo creo que es una garantía muy positiva, pero esa garantía solamente se aplica a los casos de agentes encubiertos que han recibido una nueva identidad.

Evidentemente, los agentes infiltrados que trabajan o que operan al margen de la ley, pues frente a ellos no hay esas garantías. Entonces, ni hay un juez, ni siquiera un fiscal, que el Tribunal Constitucional ya les decía que ha rebajado un poco el control, pero ni siquiera hay un fiscal, una autoridad independiente, que vaya controlando lo que hace la policía. Entonces, evidentemente, fallan los mecanismos de transparencia y se producen casos.

Claro, me preguntaba también, ¿qué sucede con los daños psicológicos? Bueno, pues evidentemente debería estar abierta la puerta para acudir a reparaciones. Lo único que se puede reparar en España judicialmente son reparaciones civiles, quiere decir, a pedir indemnizaciones. Yo entiendo que la persona que ha mantenido, sobre todo, una relación sexoafectiva con otra, pensando, en cierto modo, bueno, en un tipo de persona que había conocido y descubre que es un engaño organizado por el Estado, pues sufre un daño. Cualquier persona engañada sufre un daño, pero el que sufre alguien a manos del Estado, pues es un daño mayor, porque es un daño,

además, que está motivado por su propia ideología, por su propio ejercicio de derechos, y entonces supone confrontar a la persona con los perjuicios de intentar ejercer sus derechos políticos.

Entonces, eso evidentemente es un daño psicológico grave que es necesario arreglar, pero que jurídicamente solo se puede reparar mediante una indemnización. Otra cosa es que socialmente ese tipo de daños, pues, exigen también, sobre todo, una reparación moral que se daría en el caso de reconocer que efectivamente se han producido y de que el Estado se disculpe. Quiero decir que hay mecanismos estrictamente jurídicos, la indemnización, y hay mecanismos políticos que, en sede parlamentaria, pues se deberían poner en marcha y que tienen que ver seguramente con el reconocimiento del daño y con, bueno, pues, la disculpa o al menos la identificación del daño y el saber que no se va a volver a repetir con otras personas.

Eso está en contacto también con la pregunta que hacía el diputado del Grupo de los Comunes, García Berrio, respecto a qué se puede tomar frente a este tipo de acciones. También tiene que ver con la pregunta ¿qué pasa con las querellas? ¿Qué está pasando con las querellas que se presentan? Pues, resulta que en este momento las...

Fitxer 4

infiltraciones producen o, digamos, reúnen una serie de ilegalidades. Hay una ilegalidad muy frecuente, ya se lo decía antes, que es la utilización de una identidad, un DNI ficticio, sin autorización judicial. Eso en sí mismo puede ser constitutivo de una infracción. Lo que pasa es que..., y que lo denuncie ante los tribunales, cosa que no siempre es posible, saber qué determinado infiltrado tenía un DNI.

Sin embargo, otro tipo de daños a los derechos son más fáciles de demostrar. Estábamos hablando de los daños a la intimidad. Evidentemente, la persona, sin haber cometido ningún delito, investigado preventivamente, que ve expuesta su intimidad, el mero hecho de que alguien acceda a su intimidad por un engaño o sin consentimiento, se hablaba también antes, un diputado lo nombraba, el hecho de que alguien entre en tu domicilio, entre en tu correspondencia, con un consentimiento viciado, porque claro, cuando tú consientes pensando que es una persona y en cambio es otra, eso no es un acceso consensuado. Bueno, pues,

acciones del derecho a privacidad, del artículo 18 de la Constitución, y que pueden ser juzgadas pues tanto a entrar en eso, tanto civilmente como penalmente. Es decir, que se están cometiendo una serie de infracciones que a veces suponen un daño meramente moral o un daño patrimonial y a veces suponen ilícitos.

Lo que pasa es que para poder perseguirlos hace falta la denuncia y hace falta un sistema judicial dispuesto a todo ello. Ahora les entraré, estoy siendo un poco desordenado porque estoy siguiendo cronología, pero no..., y se repiten algunas de las preguntas. Me decía también el diputado García Berrio si sería eficaz la existencia de un mecanismo independiente de control de la policía. Yo creo que sí. Yo creo que, ya que no hemos sido capaces o que la legislación actual no es capaz de, en estos casos, imponer la autorización judicial, pues yo creo que la existencia de un mecanismo independiente de control de la policía, incluso aunque no tuviera competencias ejecutivas, ni competencias jurisdiccionales, pues serviría para todo esto que estamos hablando de, al menos, mitigar el daño y reconocer lo que ha sucedido.

Más complicado es la posibilidad, que decían también algunos de ustedes, de prohibir las relaciones sexoafectivas entre policías y personas investigadas. Yo creo que, en la medida en que un policía también es una persona y tiene un aspecto individual, no se le puede prohibir que mantenga relaciones sexoafectivas. Sí se le puede prohibir, en cambio, que eso forme parte de su trabajo. Quiero decir, a ningún policía se le puede sugerir o ordenar que mantenga relaciones sexoafectivas y, en caso de que las mantenga, evidentemente, eso crea un conflicto de intereses en el que, evidentemente, a partir de ese momento, ese policía no debe poder seguir recogiendo información sobre esa persona.

Luego, no se puede prohibir que se tengan esas relaciones, sí se puede prohibir que esas relaciones tengan un impacto para el Estado y que esas relaciones sirvan como mecanismo para recoger información. El diputado Pellicer me preguntaba, en general, si es ilegal que existan los infiltrados. En verdad, no es ilegal. No es muy diferente un policía de paisano y el infiltrado. Es diferente en la práctica, pero no en términos jurídicos.

Pero sí es verdad que continuamente el trabajo del infiltrado se arriesga a que cometa continuamente infracciones. Continuamente se está recogiendo datos sobre la intimidad. Continuamente se pueden estar elaborando archivos ideológicos que están prohibidos. Continuamente puede haber algunos tipos incluso de relaciones en los que no hay consentimiento. Entonces, no es seguramente posible prohibir todo tipo de infiltración. Sí que sería aconsejable y yo creo que esto es un poco una respuesta general a todos los diputados –al último, al señor Riba, también–, sí que es posible aumentar los mecanismos de control.

Es decir, no se puede prohibir, entiendo en la situación actual, la existencia de infiltrados porque pueden funcionar. Sería una prohibición general que haría imposible el trabajo de los cuerpos y fuerzas de seguridad, pero sí que se pueden establecer mecanismos de control. ¿Qué mecanismos de control? Pues, básicamente, control del Ministerio Fiscal, control del Poder Judicial para el inicio, para la autorización de cualquier tipo de infiltración. Siempre que un policía vaya a aparecer con una identidad ficticia, aunque no sea un DNI, y siempre que vaya a recoger datos de manera encubierta que pueden afectar a la intimidad de las personas, debería tener autorización previa del Ministerio Fiscal o de un juez.

Debería siempre también informar de todo lo que consiga a un juez o a un fiscal, y esas dos garantías yo creo que son imprescindibles. Cómo hacerlo, pues es un poco más complicado. Como ustedes saben bien, pues, las competencias del Parlament son limitadas, pero yo incluso les..., si me preguntan sobre el modo concreto de afrontar este tema desde esa comisión, les puedo recordar, por un lado, que la ley de la Policía de la Generalitat, los Mossos d'Esquadra, tiene margen para que, al menos en ese ámbito, se prohíban las infiltraciones, y también les recuerdo que incluso desde el Parlamento de Cataluña se puede presentar, lo permite el artículo 87 de la Constitución, una proposición de ley en el Parlamento estatal.

Luego tienen ustedes vías, pero evidentemente yo creo que el objetivo final para garantizar los derechos no se puede acabar con la infiltración, pero es importante acabar con estas vulneraciones de derechos.

Y permítame una última consideración, al hilo de algunas de sus preguntas, es evidente que quienes más sufren las violaciones de derechos y que quienes más

sufren las infiltraciones son grupos, digamos, que disienten de la opinión general en determinados aspectos. Han mencionado ustedes los grupos independentistas catalanes o de otros territorios, pues es evidente. También lo que llaman grupos antisistema, también lo que llaman cualquiera que se oponga al pensamiento mayoritario.

Y en la medida en que es una medida policial que puede lesionar derechos fundamentales y que se utiliza esencialmente contra determinados colectivos, digamos, seleccionados ideológicamente, pues plantea un problema de que no todas las ideologías en este momento gozan en el Estado español de las mismas garantías. Entonces, el problema de fondo yo creo que es mucho más importante y tiene que ver no solamente con los infiltrados, sino que permitir este tipo de infiltraciones, vulneraciones de derechos, sabiendo que se seleccionan por motivos ideológicos, pues supone una lesión grave del derecho a la igualdad y del derecho a que todas las ideologías tengan el mismo respeto constitucional.

El president

Moltes gràcies, senyor Urías, per aquesta compareixença. Jo crec que coincidiré amb tots els diputats i diputades, molt interessant i molt clara, i que dona moltes idees i propostes per aquesta comissió. Per tant, li agraïm molt aquesta intervenció. Sí que alguns diputats ens traslladaven ara mentre vostè intervenia, si ens podria facilitar per escrit la seva intervenció o allò que tingués, o algunes propostes, que podria ser molt útil de carà a les conclusions.

I abans d'acomiar-lo, sí que volia traslladar a tots els diputats i diputades, que no ho he fet al principi, que arran de l'anterior sessió, el col·lectiu de Roses Negres, aquesta autoria col·lectiva de persones infiltrades que han fet un llibre que es diu *L'ombra de l'Estat*, es va posar en contacte amb la presidència, ens va agrair la sessió anterior que havien realitzat i ens va recomanar a tots els diputats i diputades que poguéssim llegir aquest llibre que han editat a través d'aquesta autoria col·lectiva que es diu *L'ombra de l'Estat* i que parla una mica de les pròpies vivències que han patit davant de les infiltracions policials.

I perdonin, que ho volia traslladar al principi i me n'he oblidat, però em sembla una qüestió rellevant. Dit això i sense més, ens acomiadarem ja del senyor Urías, agraïnt-

li de nou la seva intervenció i donant-li les gràcies per participar d'aquesta comissió i faríem una petita pausa per anar a buscar la següent persona compareixent.

Gràcies.

Joaquín Pablo Urías Martínez (jurista i activista pels drets humans)

Muchas gracias y un saludo también.

La sessió se suspèn a... i es reprèn a...

El president

Bé, doncs, si els sembla, bona tarda de nou. Reprenem aquesta Comissió d'Investigació sobre la Infiltració de Polícies dels Cossos de l'Estat en Moviments Socials, Polítics i Populars dels Països Catalans i sobre l'Espionatge amb Programari Espia per part del Regne d'Espanya.

Compareixença d'Amadeu Recasens Brunet, membre de la taula d'experts del pla d'acció per a la millora i modernització dels mecanismes de transparència i rendició de comptes dels cossos policials a l'Estat espanyol, en qualitat d'expert Espia per part del Regne d'Espanya

357-01354/15

Tot seguit començarem el punt 2 de l'ordre del dia d'avui, que és la compareixença del senyor Amadeu Recasens Brunet, membre de la taula d'experts del Pla d'acció per a la millora i modernització dels mecanismes de transparència i rendició de comptes dels cossos policials a l'Estat espanyol, que compareixerà tot seguit en qualitat d'expert. Bona tarda, senyor Recasens. Tindrà vostè un temps primer de quinze minuts. Serem generosos des d'aquesta Mesa també perquè pugui explicar-se. Tot seguit els grups parlamentaris li poden preguntar durant tres minuts i finalment tindrà un torn de set minuts per resoldre qüestions i allò que consideri. Així que, quan vulgui, pot començar.

Amadeu Recasens Brunet (membre de la taula d'experts del pla d'acció per a la millora i modernització dels mecanismes de transparència i rendició de comptes dels cossos policials a l'Estat espanyol)

Moltíssimes gràcies, senyor president. Senyora i senyors diputats. Seré telegràfic, perquè en quinze minuts la cosa no dona para gaire i prefereixo potser que s'obri el debat i que vostès em preguntin el que els sembli. El tema de l'agent infiltrat o de l'agent encobert no és nou, és molt vell. Tenim agents provocadors a la bíblia en forma de serp. És a dir, que això ja ve d'antic. I tenim els judes i tenim Plató i Sun Tzu, seriosament, ja els recomanaven o plantejaven cinc-cents anys abans de Crist. Per tant, això no és cap novetat.

En temps moderns és evidentment Napoleó, la seva policia, Fouché, per no parlar del nazisme, del feixisme, de la Guerra Civil Espanyola, a tot arreu hi ha hagut sempre agents infiltrats, quinta columnistes, la CIA i l'FBI en temps modern a partir dels anys setanta, al Regne Unit amb els spycops que van espia i es van infiltrar a més de mil grups d'esquerres. Tot això és història.

Per dir-los que aquí el tema no és si infiltrats sí o infiltrats no, sinó el tema infiltrats com. Aleshores, el primer concepte clau és el concepte d'enemic. Qui és l'enemic en aquesta història? Hem retornat en els darrers temps a una cosa que ja havíem eliminat en les democràcies modernes, que és la idea de l'enemic intern. Havíem arribat a una mena de consens en què l'enemic era aquell d'un altre Estat quan es feia una guerra, però no l'enemic intern, sinó que internament era un ciutadà. Qui defensava l'enemic intern...

Fitxer 5

era un nazi, Carl Schmitt, que per molt que se'n parli després bé d'ell, i que jo l'hagi llegit molt, no deixa de ser una persona que es va formar o que va desenvolupar part de la seva tasca en un entorn nazi.

I més recentment tenim a totes les teories el dret penal de l'enemic, de Günther Jakobs, que és un penalista que manté que és enemic tot aquell que amenaça el sistema. Sabent, evidentment, que ell té molt clar què és el sistema i, per tant, aquí tenim un altre plantejament d'enemic.

El segon concepte és què entenem per organització criminal o per organització terrorista. Ho dic perquè això està en la llei que va reformar i que va crear el 282 bis de la Llei d'Enjudiciament Criminal. Surten aquests conceptes. Què entenem per organització criminal i per terrorisme? Màfia, narcotràfic, cibercrim, després si volen en parlarem, i si les distingim o no, d'organitzacions polítiques i de moviments socials. I ara els avanço que en la meua opinió no distingir-los és absolutament antidemocràtic. I em fa recordar, lligant amb això de l'enemic, que si no ho definim molt bé, essencialment pel tema que més ens afecta a nosaltres, en l'entorn d'aquesta comissió, el concepte terrorisme.

Si no ho definim molt bé això, ens anem a parar a un tema que jo els explico ràpidament en forma d'anècdota, però quan jo estava desenvolupant per Europa, l'Europa del Consell d'Europa, el Codi Europeu d'Ètica de la Policia, de la qual vaig ser un dels redactors, vaig trobar-me en una comissió de policies d'un país de l'est postsoviètic, que no els diré quin és, que un policia em va preguntar quants terroristes hi havia a l'Estat espanyol. Jo li vaig dir, evidentment, que no els teníem comptats, que no sabíem quants n'hi havia. I li vaig preguntar, li vaig repreguntar, perquè vostès sí que ho saben i em va dir, sí, el tres per cent. Dic, i com sap la xifra? Diu, són tots els que no voten el nostre president.

Si aquest és el concepte de terrorisme que hem de fer servir anem malament. Per tant, no podem dir que terrorista és tot aquell que va contra el sistema o tot aquell que opina que l'Estat hauria de ser diferent o que el sistema hauria de ser diferent, perquè caurem en aquests models totalment reprovables i antidemocràtics.

Quins límits jurídics, polítics i ètics té? Bé, primer preguntem-nos, és legal el tema de l'agent en cobert? Segona, funciona? Perquè de vegades és legal però no funciona. Hi ha moltes coses que són legals i no funcionen. És eficaç? És eficient? És útil? Quins són els costos-benefici a nivell jurídic, a nivell democràtic, a nivell personal? Perquè aquí hem de tenir en compte que afecta les vides de les persones d'alguna manera manipulades per la infiltració. I afecta també, i trencaré una llança a favor d'això, les persones, els agents infiltrats que després sovint són deixats anar amb uns problemes psicològics i uns problemes importants també per les seves

persones quant a policies, perquè saben que han de ser policies a partir de la llei espanyola.

Bé, i finalment la següent pregunta. Primer, és legal? Segon, funciona? Tercer, és legítim i ètic fer això? Una cosa és bona si salva la societat, en el supòsit que la salvi? O ens hem de preguntar si la fi justifica els mitjans? Estem amb un problema ètic que evidentment aquí no els hi plantejaré, perquè ja és de tots conegut, el problema de l'ètica, de si la fi justifica els mitjans. En tot cas, el que sí que queda clar en una democràcia és que la infiltració policial no pot ser infiltració política sense danyar irreversiblement la democràcia.

Segona qüestió és el tema dels aspectes legals. La infiltració i la persona infiltrada és una eina. I hem de mirar, evidentment, els perills de l'eina i els danys que pot fer l'eina, però hem de centrar-nos en la responsabilitat de l'utilitzador. Qui fa servir l'eina és l'Estat. Qui fa servir l'eina són els jutges. Qui fa servir l'eina són els fiscals. Qui fa servir l'eina és el Ministeri de l'Interior. Aquests són els responsables. No ens centrem en l'eina perquè sinó acabem apreciament i valorant pel·lícules com *La Infiltrada*, que està molt bé com a pel·lícula, però que es basa tot en l'ètica i en les contradiccions personals de l'agent infiltrada. No, no, l'ètica i la responsabilitat no és de l'agent infiltrada, és l'ètica del sistema que infiltra la gent. Per tant, aquí penso que hem de ser clars.

No els hi repetiré la llei perquè sé que hi ha hagut persones molt qualificades, més que jo, per parlar-los de la llei i que se la deuen saber ja de memòria perquè la deuen haver sentit tres o quatre vegades. Per tant, no els hi entraré en la llei llevat que vostès m'ho demanin, però sí que entraré en el perill de controlar aquesta legislació. Ja els he donat pistes, però insisteixo en què el control no pot esdevenir un joc de convalidacions. És a dir, que la jurisprudència i les sentències tendeixen a justificar la infiltració i també és veritat que no s'accepten les denúncies que es posen contra això.

Quan això esdevé generalitzat, és a dir, quan totes, sistemàticament, les sentències van a favor de la infiltració i rebug dels recursos, quan no s'accepta pràcticament cap denúncia, és lícit tenir sospites. I més quan es llegeixen les sentències del Tribunal Suprem i ens adonem que els fonaments jurídics de les sentències estan

molt ben construïts, estan reflectint el garantisme de la llei, que és una llei garantista, però, ai las, aquest no és el cas en l'aplicació concreta. I, per tant, els fonaments jurídics són impecables, però després resulta que no s'apliquen en el cas concret i, per tant, es rebutja el recurs. Això és sistemàtic a tota la jurisprudència i a les sentències.

L'altra qüestió que volia comentar-los, i repeteixo que vaig en *plan* telegràfic, encobert i infiltrat després de la llei, no són diferents, no són figures diferents. És a dir, el problema que tenen les lleis és que, quan es fa una llei, la llei marca, delimita l'àmbit jurídic. I, per tant, en fer la llei de reforma i la creació del 282 bis, resulta que, a partir d'aquí, no cap altra figura que no sigui l'infiltrat en aquesta llei. No cap altra figura. Si hi cabia abans, no ho sé, però ara no. Per descomptat, la Comissaria General de Informació manca de cobertura legal per infiltrar ningú sense autorització judicial. Per descomptat, no existeix, a parer meu, la prospectiva, és a dir, no es pot infiltrar a veure si, sinó que la llei és molt clara a aquest respecte.

I la llei és una llei orgànica. La llei 5/99, que crea el 282 bis, és una llei orgànica. Per tant, quan des de la Comissaria General d'Informació o des del Ministeri s'emparen en l'article 11 de la Llei 286, de Forces i Cossos de Seguretat, s'equivoquen. Per què? Perquè hi ha una llei posterior i d'igual rang que diu una altra cosa. I, per tant, preval, llei orgànica per llei orgànica, la creació del 282 bis. És un mitjà, evidentment, d'actuació extraordinària i subjecta a un seguit de principis. I aquests principis són vàlids tant des del punt de vista jurídic, com des del punt de vista ètic. Principi de no-arbitrarietat; principi de proporcionalitat entre l'acte, entre la intensitat de la infiltració i l'atac als drets i el resultat; principi de necessitat que no hi hagi alternativa, és una última ràtio l'ús d'aquest recurs; principi de racionalitat, i principi d'especialitat.

Per tant, no existeix una autorització genèrica a la infiltració. Existeix la que diu l'article 282 bis de la Llei d'Enjudiciament Criminal. Pel que fa als aspectes ètics, primera qüestió que els voldria recordar, l'ètica també és norma. Per tant, hi ha normes ètiques que marquen línies vermelles. Línies vermelles en ètica i en deontologia professional. Traspassar les línies té conseqüències, perquè un cop s'ha passat la llinda ens porta a qualsevol digressió i a qualsevol lloc.

L'altra qüestió és que l'ètica té a veure amb la legitimitat. Jo aquí vull recordar els esforços que va fer un professor meu, l'Elías Díaz, per distingir entre legalitat i legitimitat. El Codi Europeu d'Ètica de la Policia, el Codi de conducta per a funcionaris encarregats de fer complir la llei, la normativa per a drets humans i policia, tot això són elements ètics que incideixen en la necessitat de la prevalença dels drets i llibertats sobre qualsevol altra investigació policial. I... Bé, vaig més de pressa perquè sinó, no acabarem. Traspasar aquestes línies vermelles que els he dit, jurídiques i ètiques, ens porta a un model d'Estat cada cop menys democràtic.

És a dir, interpretem que certs moviments socials els podem perseguir i podem infiltrar-hi gent. Molt bé, i després què vindrà? Podem infiltrar els partits polítics, tots els partits polítics, per veure si cometen delictes o no? Podem infiltrar el Parlament a veure si alguna de les senyories comet algun tipus de delicte? Admetríem infiltracions a les polícies? Podem infiltrar un policia nacional a la Guàrdia Civil? Pregunto, eh? Si traspassem el límit d'obrir aquesta porta, vegin que podem infiltrar la judicatura, podem infiltrar els ordinadors, podem infiltrar els telèfons –de fet ja s'ha fet amb el cas Pegasus–, podem infiltrar la tele de casa... A veure, estic exagerant, evidentment, però els vull fer veure que si passem una línia vermella i saltem aquesta tanca, el que ve darrere és desconegut i aquí és on jo penso que s'han de posar límits.

Bé, els hi podria parlar o si volen en parlem, però també hi ha el tema de la infiltració digital, que de vegades no se'n parla, però que és important. Això està contemplat, però una altra reforma de llei orgànica, que no és la que els he dit abans, va reformar l'article 282 bis, que abans arribava fins al punt 5, el va reformar i va incorporar els punts 6 i 7, i això suposarà canvis en el model de control i en tècniques i tàctiques de control.

La gent de la meva generació, que estem molt avesats a tenir prevencions en el tema dels temes digitals, d'alguna manera tenim més anticossos, diguem-ne, però la generació Zeta, aquella de 1997 fins al 2012, o la generació Alfa, tenen tanta confiança i donen tanta credibilitat a les xarxes i al món digital que la infiltració pot arribar a fer-los, francament, la vida molt difícil.

Bé, em queda un minut i, per tant, jo els hi voldria plantejar algunes alternatives que són possibles. És a dir, a veure, jo penso que d'alguna manera, ja els he dit des del començament, no sóc contrari a la figura de l'infiltrat en absolut, però sí que sóc favorable a què es compleixi la llei, estrictament la llei que hi ha ara en aquests moments, i que pot ser, es reformi per concretar alguns aspectes que no queden clars en la llei. Ha de poder existir un control democràtic. No és acceptable una estratègia transnacional ni nacional de control polític i social orientada a desarticular la dissidència i generar un clima de sospita dins dels col·lectius. No és una frase meua, és una frase d'un autor que es diu Merode i afegir això de nacional.

Cal un control per un òrgan independent. Cal un control parlamentari democràtic. Està bé que hi hagi un control judicial, però no és suficient. Per què? Doncs perquè, repeteixo, pot haver-hi aquesta tendència, que jo els hi deia abans en el món de la judicatura, a ser molt comprensius amb el món de la policia i arribar a aquesta idea de justificació o de convalidació d'actes que no haurien de ser convalidats. No és una sospita generalitzada per la judicatura, al contrari, però penso que ha d'haver-hi uns controls democràtics i la judicatura no és un instrument democràtic. En aquest moment és un poder, però no és un poder democràtic. Entenc que caldria que hi hagués aquesta mena de control.

És un control que hauria de tenir control a tots els principis que els he explicat. És a dir, principi per principi s'hauria de poder controlar si es compleix o no es compleix. Un control de legalitat, cert que ja hi és, però també un control de legitimitat. Què és just, què és autèntic i què és acceptable en democràcia. Això és un control, no de legalitat, sinó de legitimitat. I aquest control de legitimitat no ho pot fer un jurista, l'ha de fer la política, l'ha de fer l'àmbit polític o l'ha de fer una comissió independent. És un control ètic i deontològic sobre drets fonamentals. S'ha d'establir també clarament quina és la responsabilitat de policies, jutges i fiscals, que poden actuar de bona fe o no. Jo presumeixo la bona fe evidentíssimament, però que es poden equivocar. És a dir, que es poden equivocar perquè se'ls enganyi, per exemple. Pot haver-hi engany.

O es poden equivocar perquè es fan...

Fitxer 6

corresponsables, accepten l'engany sabent que és un engany i es fan corresponsables en aquest cas. A veure, per què no pensem en establir sancions? Hi ha figures, diguem-ne, que tenen a veure amb la culpa *in vigilando*. Hi ha figures que tenen a veure amb la prevaricació. Jo no dic que es produeixi, dic que s'ha de controlar que no es produeixi. Ja que estem parlant en una comissió de control, doncs controlem.

Hi ha un problema de responsabilitats polítiques també. És a dir, quines responsabilitats polítiques hi ha darrere d'això? Perquè, evidentment, aquí pot haver-hi ministres, aquí pot haver-hi àmbit polític que també hauria d'estar subjecte a responsabilitats. Hi ha un tema de control dels temps. Un dels problemes amb què s'està jugant amb aquest tema de la infiltració és amb el control dels temps. Els temps han de ser limitats. I, de ser possible, no prorrogables. Si es prorroga, és per una necessitat molt, molt important, però en sis mesos, si la policia té indicis de criminalitat i en sis mesos no és capaç de trobar-los havent-se infiltrat, tenim un problema.

Pot ser molt complex, molt complicat. Feu una pròrroga, però la pròrroga hauria de ser molt, molt justificada, perquè sinó, el temps ha d'haver una cosa incontrolable i, per tant, les comissions que controlessin això haurien també de tenir un control estricte del temps. En síntesi, es tracta d'establir uns mecanismes de control, no perquè presumim la mala fe, sinó per evitar els errors. Jo no presumeixo mala fe de ningú, però sí que admeto que poden haver-hi errors d'apreciació, errors de valoració, o que pot haver-hi errors perquè no s'ha explicat tot a qui se li ha d'explicar. Per tant, fem-ho.

I, de passada, si es pot modificar alguna cosa legislativa, regulem la idea de deguda proporcionalitat, per exemple, que és una idea que queda molt fosca en la llei, o regulem les conseqüències processals que pot tenir l'article 282 bis. Per què dic això? Perquè les conseqüències processals de vegades deriven respecte de la voluntat del legislador. I penso que la voluntat del legislador, en aquesta norma que repeteixo, potser no és perfecta, però està força bé, la voluntat del legislador hauria de ser respectada a l'hora d'interpretar la norma.

Bé, paro aquí, perquè veig que ja estic fora de temps. Gràcies per concedir-me aquesta pròrroga de quatre minuts, senyor president, i amb molt de gust escoltaré les seves paraules.

El president

Bé, doncs, moltes gràcies, senyor Recasens per la seva explicació i gràcies per venir de forma presencial, també, a comparèixer. Ja li hem dit que seríem generosos amb el temps i que les compareixences s'ho valien i també el fet que n'hi hagués dues també ho permetia. En tot cas, ara donarem la paraula als grups parlamentaris, per un temps de tres minuts a cada grup i després tindrà set minuts més per poder respondre. Començaríem pel Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, amb el senyor Francesc de Dalmaes i Thió, quan vulgui.

Francesc de Dalmaes i Thió

Gràcies, president, i moltes gràcies, senyor Manel Recasens, per la vostra explicació. Està sent una molt bona tarda, probablement perquè la vostra intervenció i l'anterior del professor Urías, que podrien haver estat estrictament tècniques, han estat polítiques, que no teníeu per què fer-ho, tant de forma com de fons, i fins i tot, en els dos casos, ètiques, també. I, per tant, aquesta dimensió ens ajuda molt per anar cap on volem anar.

De fet, a mi m'ha agradat molt la vostra introducció amb una perspectiva històrica, quan heu parlat, perquè probablement correríem el risc, també, de posar aquesta ombra directament sobre el que són els agents encoberts o sobre les infiltracions i, escolta, miri, a Catalunya vam tenir una responsabilitat important perquè el desembarcament de Normandia fos un èxit i va ser gràcies a en Garbo, que era un infiltrat, i era tan bo, en Joan Pujol era tan bo, infiltrant-se, que no només va rebre la condecoració dels britànics, sinó que també abans havia rebut la Creu de Ferro dels nazis.

Per tant –perdoneu la derivada, eh?–, però des d'aquesta perspectiva, nosaltres considerem i ens agradaria que els resultats d'aquesta comissió ho veiessin, que la forma en què es fan les infiltracions i els agents encoberts, que poden ser enormement útils, és a dir, hi ha una certa delinqüència de màfies i d'actuacions que

necessiten d'aquesta eina, que si es fan bé són un índex de qualitat democràtica i, al contrari, la falta de control pot portar al que ens ha passat una mica aquí.

Per tant, nosaltres no seria tant, i és el que ens agrada a la vostra intervenció, sobre infiltracions sí, infiltracions no, sinó aquesta perspectiva, que és la que a nosaltres ens preocupa, i és si tenim un sistema prou robust per garantir que aquestes infiltracions garanteixen un desenvolupament democràtic habitual del que és la societat civil organitzada, els moviments polítics, els drets civils. Ja li avanço que la posició del nostre grup és que no, i, de fet, en la prèvia, us parlava ara de la intervenció del senyor Urías, ell feia una aproximació crítica a l'estat dels drets civils i polítics de l'Estat espanyol.

Per tant, la primera pregunta que volíem plantejar, perquè teniu una perspectiva important de coneixement, el que pugueu conèixer encara, que segur que és molt, sobre les estructures policials a Catalunya, són prou robustes per garantir que aquestes infiltracions es produeixen amb les garanties que s'haurien de produir? També us avanço que tenim la resposta ja una mica, tenim apuntada, però ens agradaria molt la vostra opinió.

I la segona qüestió que us volíem plantejar, que ens sembla l'heu deixat anar, però jo crec que no l'heu acabat de concretar i ens agradaria saber si teniu una resposta per fer-ho, ens dèieu, és interessant que quan es produeixen aquestes figures, quan s'utilitza aquesta eina, més enllà dels controls judicials, o m'ha semblat entendre-ho, hi hagués algun altre control. No sé exactament a què us referíeu, si el control polític o parlamentari, com podria ser, perquè ens hi tornem a trobar el mateix. És a dir, també hauríem de mirar si el nostre sistema politicoinstitucional, si l'arquitectura politicoinstitucional, l'espanyola i la catalana, estan prou dotades com per tenir aquests principis de control objectiu d'aquestes eines. Per tant, aquestes serien les dues qüestions, sobretot la segona, m'interessa molt si poguéssim acostar-nos-hi una mica.

Gràcies per aquests quinze segons de regal, president.

El president

Bé, gràcies, senyor de Dalmases. Tot seguit donaríem la paraula al Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, a la diputada, a la senyora Mar Besses i Casanovas, quan vulgui.

Mar Besses Casanovas

Gràcies, president. Bé, en primer lloc, agrair la seva compareixença, senyor Recasens. Crec que vostè ha posat sobre la taula moltes consideracions que crec que són molt importants i, per tant, intentaré centrar-me en algunes qüestions. Vostè parlava de com es justifica l'ús d'aquesta eina, aquesta figura dels agents infiltrats, però també crec que és convenient situar-nos en l'avantsala que justifica la utilització d'aquesta eina, que és aquest relat polític que té aquesta translació. Vostè parlava de qui és l'enemic.

Doncs segurament també hi ha un relat articulat i certament fal·laç d'aquesta ponderació errònia de qui és l'enemic, què considerem per enemic. És aquell que discrepa políticament o que planteja alterar segons quines qüestions i, per tant, això com dona peu a la utilització d'aquesta eina, que, en certa manera, és una eina que actua al marge de la llei. També ens ho deia el professor Urías, que jurídicament no està regulada, però tampoc està estrictament prohibida, però entenem que ja és una de les seves funcions preveure una figura que no estigui estrictament regulada per així poder-nos moure en els marges en què li convingui i, per tant, com aquí, diguéssim, és imprescindible que hi hagi aquests mecanismes de supervisió i control.

Vostè ha apuntat algunes qüestions. Sí que m'agradaria veure si poguéu concretar una mica més en com creu que s'haurien de definir i estructurar aquests mecanismes de supervisió i de control en el cas de l'Estat espanyol en aquest cas, perquè crec que hi ha tres qüestions que són les que ens preocupen fonamentalment. Primer, aquesta ponderació de qui és l'enemic, amb quins criteris es decideix qui és l'enemic o qui pot ser subjecte d'aquestes infiltracions. Després, qui autoritza, és a dir, quina és la cadena de comandaments, fins on arriben aquests comandaments que autoritzen aquestes pràctiques, que sovint també estan fora de la llei i quin seguiment hi ha d'aquestes actuacions. Vostè també plantejava la pregunta de si és

útil, si són eficaços aquests instruments. Per tant, com ha de ser aquest seguiment mentre es produeixen aquestes infiltracions.

I per últim, jo crec que hi ha una qüestió que és molt important, que és la traçabilitat i l'abast de la informació obtinguda, també com a mecanisme de garantia per les persones que en són víctimes d'aquestes males praxis de l'Estat, perquè segurament el fet de no saber l'abast que han tingut aquestes operacions és el que encara crea més indefensió i més vulnerabilitat afegida per la víctima, però també pel seu entorn familiar, d'amistats, però també dels diferents espais d'activisme o de militància per la qual aquestes persones han estat víctimes d'aquestes infiltracions. Per tant, crec que són tres qüestions que val la pena si poguéssim abordar i concretar una mica més amb quins mecanismes hauríem d'aplicar.

I després ha mencionat dues qüestions més. Primer, pel que fa a la responsabilitat de l'Estat. És a dir, estem parlant de casos de mala praxis que tenen conseqüències reals i evidents i molt cruentes per les persones que en són víctimes. Per tant, quina creu que hauria de ser la responsabilitat de l'Estat en tot plegat? Perquè segurament fer passar pel concepte de seguretat totes aquestes males pràctiques, aquestes males praxis segurament és l'antítesi del que nosaltres considerem que és la seguretat, perquè això no és seguretat, és arbitrietat. I, per tant, tots els fronts que això obre.

I, per últim, també ha situat aquí la responsabilitat política. És a dir, al final estem parlant d'indicadors de la salut democràtica de l'Estat espanyol i, per tant, hauria d'haver-hi un consens ampli, especialment de les forces que es consideren democràtiques i progressistes a nivell de l'Estat per posar una mica de llum i taquígraf en tot plegat, però la realitat o la pràctica ens diu que no hi ha aquesta voluntat d'anar a aquells mecanismes, a aquelles qüestions que són estructurals, que són endèmiques a l'Estat espanyol per tal de revertir això i, per tant, millorar en índex de qualitat democràtica. Si creu que això li sorprèn, creu que és normal o quins motius hi ha.

Nosaltres sempre posem el focus que ens preocupa, també, perquè l'objectiu com deia d'aquesta comissió és poder posar llums i taquígraf sobre aquesta qüestió, però no deixa de sorprendre que, per exemple, el ministre de l'Interior responsable en el

moment que es van produir aquestes infiltracions s'hagi negat reiteradament a donar explicacions i a comparèixer també en aquesta comissió. Per tant, preguntar-li per aquesta qüestió de la responsabilitat política que vostè també ha posat sobre la taula.

Gràcies.

El president

Bé, gràcies, senyora Besses. Tot seguit donarem la paraula al Grup Parlamentari dels Comuns, el senyor Andrés Garcia Berrio, quan vulgui.

Andrés Garcia Berrio

Gràcies, president. En primer lloc, agrair la compareixença en el dia d'avui, del senyor Amadeu Recasens, qui pot aportar una visió molt important després de la seva trajectòria professional i acadèmica. Llavors, en aquest sentit, crec que una de les aportacions clau que vostè ha fet avui té a veure amb una afirmació en què ha dit que no es pot realitzar infiltració política sense danyar la democràcia.

Jo crec que precisament és aquest element clau el que s'hauria de poder estar posant al centre després dels greus fets que aquesta comissió està investigant. I crec que és complicat entendre com després d'aquestes o d'altres greus afectacions a la democràcia, com va ser la utilització de Pegasus contra, per exemple, un president de la Generalitat de Catalunya, hi hagi qui no té una voluntat de posar al centre el garantisme i els drets humans, fins i tot des d'una lògica del progressisme. Llavors, en aquest sentit, preguntar-li quina és la seva opinió davant la manca de responsabilitat política que s'està donant per part del ministre de l'Interior en aquesta qüestió.

Després, efectivament, jo crec que també és important, vostè feia la reflexió, i ho connecto també amb aquesta qüestió de la responsabilitat política del ministre en aquest cas, en la que es planteja que qui té la manca d'ètica en aquest sentit és el sistema que infiltra un agent en moviments polítics i socials i de la manera que es fa, sense autorització judicial, fora de la figura del 282 bis, mantenint relacions sexoafectives, accedint a domicilis, etcètera. Llavors, en aquest sentit, considerem que aquesta afirmació és important per poder posar el focus on s'ha de posar. I jo

crec que hi haurà algun dia que arribarà una sentència, o bé del Tribunal Constitucional, o bé d'altres instàncies internacionals, que farà que alguns que han tingut la responsabilitat política quedin igual de malament que han quedat en altres ocasions. Perquè el ministre Marlaska, no ho hem d'oblidar, ja té sis condemnes del Tribunal Europeu de Drets Humans, que porten el seu nom en les seves actuacions, les ha tingut com a jutge i les tindrà també com a ministre.

Respecte al 282 bis, i al president demano un minut més, perquè se'ns queda molt curt, respecte al 282.2 de la Lecrim, sí que aquí fer una reflexió. Nosaltres, des del Grup Parlamentari de Sumar, vam fer una proposició de llei al Congrés en la que plantejàvem que afegir, ja que no queda clar, ja que el propi ministre, ja que tothom diu que hi ha l'opció de la infiltració policial, aquesta diguem-ne, sui generis, sense cap mena d'autorització judicial, fer una proposta d'introduir un article 282 ter, on es digui que quedaria prohibida tota infiltració policial, quan els agents actuen sota identitat suposada, fora del que planteja el 282.2. No s'hauria de dir, no? Per mi aquesta és la principal solució. Crec que també la seva per lo que ha manifestat.

També hi ha gent que diu, bé, igual s'ha de trobar altres vies i fórmules per garantir, en tot cas, que qualsevol actuació sota identitat suposada sigui dins del 282 bis, o sigui via la creació d'una altra figura, sigui en tot cas amb control judicial...

Fitxer 7

efectiu com a mínim, no?, més enllà d'altres mecanismes de control. Llavors també m'interessaria saber per què vostè aposta perquè només estigui vigent aquest 282 bis, tot i que no s'estigui aplicant a la pràctica.

I ja per acabar, simplement li volia preguntar la seva opinió sobre la introducció d'un mecanisme independent de control de la policia com, per exemple, l'oficina independent de la conducta policial del Regne Unit o d'altres que vostè pot conèixer, doncs, li agrairíem també que pogués donar exemples.

Gràcies.

El vicepresident

Moltes gràcies, senyor Garcia Berrio. Ara, en nom del Parlamentari de la CUP, té la paraula al senyor Xavier Pellicer.

Xavier Pellicer Pareja

Bé, gràcies, president. Bona tarda a totes i a tots. Bé, vostè i també, de fet, m'ha semblat molt interessant l'explicació i penso que ha tocat elements fonamentals que seran claus de cara a les conclusions, però també serà interessant fer una reflexió no només per la seva intervenció sinó per la resta de grups respecte a la qüestió de la regulació de les figures dels infiltrats.

La reflexió una mica que faríem com a CUP seria dir, malgrat les regulacions, malgrat que posem més restriccions, malgrat que posem elements ètics damunt la taula, malgrat que plantejem que s'emmarqui dins d'un text legal concret, malgrat que establim correctament la predominança de les lleis i preveiem la bona voluntat de la judicatura i els mecanismes de control, em sembla que és evident que no es pot garantir en el marc actual de l'Estat espanyol una infiltració que respecti els drets fonamentals. Per tant, des de la CUP el que plantejem és, en un context en el qual no es pot garantir això, no podem permetre que passi això. I em sembla que és una qüestió fonamental que posem damunt la taula, perquè ens ha passat en altres qüestions.

Avui, per exemple, sabíem que s'amnistiava una altra policia, concretament un mosso d'esquadra per infiltrar-se digitalment, no només ell, sinó tota la Comissaria d'Informació i que això no seria jutjat, mentre ahir vèiem com setze persones per protestar en un acte de Societat Civil Catalana en el context del procés eren jutjades i se'ls denegava la llei d'amnistia. Per tant, malgrat hi hagi unes lleis clares, clarividents i evidents que expliquen com s'han d'aplicar i com s'han de respectar els drets al conjunt de la població, veiem com sempre hi ha un enfocament polític de fons i sempre s'acaba utilitzant aquestes lleis i aquests drets per perjudicar els mateixos, aquest enemic intern i per defensar els mateixos, que són aquelles forces de l'Estat, aquells poders fàctics i aquelles aliances que es produeixen.

Per tant, nosaltres plantejem que hi ha un dubte raonable i seriós que en el marc de l'Estat espanyol es pugui garantir que malgrat que es reguli que es pugui utilitzar aquesta figura amb respecte als drets fonamentals i amb respecte a totes les ideologies i no generant diferències i per tant el que plantejem damunt la taula és que com que això no es pot produir ara mateix i no veiem les condicions pensem

que el que s'ha de fer és no utilitzar-se i pensem que fem un flac favor facilitant que s'utilitzin, quan sabem que no es farà amb les degudes prevencions, malgrat es puguin anar restringint o malgrat es puguin posar més prevencions legals. Em sembla que és una reflexió necessària que hem de fer els grups parlamentaris en clau catalana i que també hem de tenir clara, alhora que em sembla bé que posem totes aquelles restriccions i elements damunt la taula.

També em sembla fonamental la qüestió del control democràtic i del control d'un òrgan independent. Per tant, com creu que des d'un àmbit democràtic es pot fer aquest control i es pot realitzar amb aquest mecanisme independent de control?

I en síntesi una mica nosaltres plantejaríem la tesi contrària una mica a la majoria de grups i a la que vostè plantejava en el sentit aquest. Pensem que en un context d'un estat que cada cop restringeix més drets, amb un risc real que hi hagi al comandament d'aquest estat unes forces de dretes i d'extrema dreta i dotar-los d'unes eines legitimades com és la infiltració policial és un error important i que també fa anys, quan s'atacava l'independentisme i des d'altres forces ens deien, no, l'Estat funciona bé, tot és democràtic, aquí no passa res, després ara altres forces han vist com se'ls ataca també amb una furibunditat i amb una brutalitat absoluta, doncs plantejar que es poden establir mecanismes clars o restriccions clares a l'ús de determinades eines expeditives i policials i d'investigació em sembla que és una mica ingenu en aquest sentit.

Per tant, nosaltres sí que plantejem que cal una posició dura de força i frontal de defensa dels drets fonamentals en front a haver de regular unes qüestions que sempre es trobarà una escletxa per poder utilitzar contra el que es defineixi com l'enemic intern.

Gràcies.

El vicepresident

Moltes gràcies, senyor Pellicer. Ara, en nom del Parlamentari de Socialistes i Units per Avançar té la paraula el senyor Jordi Riba.

Jordi Riba Colom

Gràcies, vicepresident. Moltes gràcies, senyor Recasens, per la seva compareixença. Jo voldria centrar-me en una part que m'ha semblat molt interessant que, diguem-ne, dona una perspectiva diferent, complementària de la que hem vist en el ponent, en el compareixent anterior, que és la visió que ens ha aportat sobre el tema de la legitimitat, més enllà de la legitimitat legal racional, si ens remuntem a Weber, que seria una miqueta un dels primers postuladors, defineix com si ens centrem estrictament en aquesta legitimitat legal racional podem acabar configurant una gàbia de ferro i que aquestes vulneracions de l'ordre jurídic acaben configurant els barrots d'aquesta gàbia.

Vostè feia referència, que no és suficient el control jurídic, el control legal, sinó que cal també mantenir una legitimitat de les lleis, però no només com a ordres en si mateixa, sinó que siguin comunament, regles acceptades per tothom perquè respecten els drets fonamentals. I en aquest sentit apuntava el concepte de legitimitat per si mateix és –ho comparteixo plenament–, però és més vaporós, entendrem, que no pas el jurídic, que és molt més, diguem-ne, substanciable o substanciat. En aquest sentit, diguem-ne la pregunta rau, precisament en aquest sentit, com aquest control democràtic que vostè apuntava en aquest àmbit de la legitimitat es pot o s'hauria de concretar per tal de fer valer aquest criteri, més enllà de l'estricta legalitat, també abordant o desbordant aquest estricte sentit i abordant aquest de la legitimitat. Moltes gràcies.

El president

Bé, moltes gràcies, diputat. Tot seguit donarem la paraula de nou al compareixent, al senyor Recasens, per un temps de set minuts, perquè respongui les preguntes.
Gràcies.

Amadeu Recasens Brunet (membre de la taula d'experts del pla d'acció per a la millora i modernització dels mecanismes de transparència i rendició de comptes dels cossos policials a l'Estat espanyol)

Bé; gràcies, senyor president. Si quinze minuts ja m'han semblat pocs per fer l'exposició, set per contestar tot el que vostès m'han dit... (*L'orador riu.*)

El president

Serem generosos...

Amadeu Recasens Brunet (membre de la taula d'experts del pla d'acció per a la millora i modernització dels mecanismes de transparència i rendició de comptes dels cossos policials a l'Estat espanyol)

No, no pateixi, intentaré ser telegràfic, a risc de que es perdin algunes de les idees. I en alguns casos, com que hi ha hagut alguna mena de coincidència amb el plantejament que vostès han fet, es podran donar per contestats amb algunes de les coses que contestaré a una altre dels senyors diputats i senyora diputada.

El sistema és prou robust? No, senyor de Dalmases, no, el sistema no és prou robust, el sistema està viciat des del règim del 78, el sistema no és una democràcia plena i només cal veure qui va fer la transició. *El carnicero de Málaga*, un director general de la policia que venia de la División Azul i uns quants amics del *movimiento*. Si dic això i em posa les bases d'una democràcia plena, acompanyada i dirigida per la màxima autoritat de l'Estat hereu del dictador, doncs no. Jo penso que hem de treballar per fer un sistema més robust i que aquest sistema ha de canviar profundament.

Les estructures policials a Catalunya. A veure, jo aquí no seré massa imparcial perquè estic des de la Fundació dels Mossos. És a dir, jo hi era abans que ells, per dir-ho així, perquè vaig entrar a l'Escola de Policia quan va entrar la primera promoció, jo era professor, per tant, aquí... He vist com es crea una policia sense els tics de la policia anterior. També els he de dir que he vist com anava adquirint alguns d'aquests tics en contacte, diguem-ne, amb la policia anterior, tics que s'haurien hagut de frenar amb més contundència en el seu moment.

Però les estructures policials no és el que em preocupa en aquests moments a Catalunya, almenys per part de Mossos. El que em preocupa són les estructures judicials. L'estructura judicial no dona resposta per tot el que vostès vulguin, manca de mitjans, manca de preparació, manca de formació, entre les quals el català, per exemple. Però l'estructura judicial en aquests moments no és capaç de respondre amb garanties a un tema com el de l'infiltrat.

Em demanen pocs organismes de control. Bé, ha sortit en diverses de les seves intervencions. Una comissió independent és important. Això funciona en altres

països, crear una comissió independent, però atenció perquè, que no sigui una comissió independent política. I per què dic això? Perquè, després tornaré a insistir, perquè també el senyor Pellicer ha anat en aquesta línia. A veure, si el jutge que ha de controlar, un dels jutges, saben, perquè ja els han explicat vint vegades, que el jutge d'instrucció controla els infiltrats en el cas que estigui obert, que en el cas que hi hagi indicis és un jutge determinat i que en el cas de terrorisme és un altre jutge.

Però si el jutge aquest que ha de decidir si la infiltració es fa o no es fa, perquè poden haver-hi indicis però encara no s'ha obert una causa, és un jutge que el tria el Consejo General de Poder Judicial, que tots sabem com està compostat, com ha funcionat i com està funcionant, jo, sincerament, crec que és una tria polititzada. Independentment de què a mi m'agradi el jutge que han triat. És a dir, jo penso que aquesta persona, el jutge que han triat, és una persona que mereix tot el meu respecte per trajectòria i per moltes coses que conec d'ell, però no pot ser, no pot ser que el triï el Consejo General de Poder Judicial, és que no té massa sentit.

I pel mateix motiu no pot ser que un òrgan polititzat triï aquesta comissió independent. Això s'hauria de fer mitjançant persones de reconegut prestigi i per consens, sinó, no anirem bé. I una comissió ètica tampoc estaria malament. Jo ja sé que el senyor Riba, i amb raó, eh?, parlava de responsabilitats vaporoses, és veritat, però front a responsabilitats vaporoses, controls vaporosos. És a dir, creem una comissió d'ètica que sigui capaç de dir públicament el que pensa sobre determinades situacions vaporoses.

Pel que fa al relat polític que deia la senyora Besses, efectivament, senyora Besses té raó, és a dir, aquí existeix un relat polític. El problema és que vostè parla de mala praxis de l'Estat. I jo a vegades tinc dubtes que no sigui la praxis de l'Estat. És a dir, que l'Estat no es basi en la mala praxi directament. Hi ha gent que es pensa que aquestes pràctiques són bones i que són les que defensen l'Estat. I justament ho pensa molta gent que fa part dels aparells de l'Estat. Aleshores, jo no sé si la mala praxi ho pensem alguns de nosaltres, però potser molts pensen que aquesta és la praxi perquè l'Estat s'ha de defensar dels seus enemics, etcètera. Aleshores, amb això sóc més aviat pessimista.

L'Estat té responsabilitats? És clar que sí. I qui els hi demanarà? Perquè el senyor Garcia Berrio parlava de tribunals internacionals, però igual que es juga amb el temps en el tema de la infiltració també es juga amb el temps en el tema dels tribunals. Vinga, anem fent recursos, anem a Europa, no sé què, no sé quants, i així tenim lleis que tothom sap quina era la voluntat del legislador, que no es compleixen, perquè que si ara el tribunal d'això, que si ara el tribunal d'allò, i la llei segueix sense complir-se. Per tant, jo malfio fins que no tinguem els temps adequats de la judicatura per donar una resposta eficient i pedagògica als temes jurídics.

El senyor Garcia Berrio parlava d'un mecanisme independent de control de la policia. Hi estic absolutament a favor, tant a favor que he participat en aquest mateix Parlament parlant a favor de la creació d'aquesta comissió independent. Per tant, penso que és un tema que, igual que crec que s'ha de fer una comissió independent per vigilar específicament el tema de les infiltracions, crec que podria ser una part d'aquesta comissió i d'aquest mecanisme independent de control de la policia. No es tracta de posar control sobre control sobre control, es tracta de fer controls selectius i que funcionin.

Aquesta seria, diguem-ne, la premissa, perquè sinó, acabarem fent comissions de comissions de comissions i això semblarà allò que, tenim un problema, fem una comissió. No, escolti, tenim un problema resolguem-lo. Resolguem-lo mitjançant la comissió. Si hem de fer un mecanisme independent de control de la policia, fem-lo i fem que funcioni i fem que funcioni eficaç eficaçment.

Pel que fa a la llei, senyor Garcia Berrio, jo ja li he dit i crec que no existeix una figura no regulada sobre la infiltració. No pot ser. Després de la llei, de la reforma de la llei d'Enjudiciament Criminal no existeix cap altra opció que no passi per aquí. I, a més a més, no la veig necessària perquè és redundant. Quina necessitat tenim de tenir diversos tipus d'infiltració? Que n'hi hagi una controlada pel jutge és més que suficient. Per què? Perquè els delictes que es volen controlar són els delictes taxats i jo penso que aquesta interpretació de la llei ha de ser estricta. És a dir, ha de ser restrictiva. La interpretació de la llei ha de ser restrictiva, per què? Perquè afecta drets i llibertats.

Per tant, la llei ha de ser d'interpretació restrictiva i el que està contemplat com a delictes en aquesta llei, *numerus clausus*. No s'hi val...

Fitxer 8

fer interpretacions àmplies d'aquesta llei. I jo penso que això quedaria fora, diguem-ne, de l'àmbit de discrecionalitat judicial. La interpretació ha de ser estricta, restrictiva i amb *numeros clausus*. Tot el demás penso que és obrir, innecessàriament i, a més a més, perillosament la voluntat del legislador i la llei aquesta que, tot i ser imperfecta, almenys la tenim. Per tant, si la tenim, apliquem-la, però apliquem-la bé. Sí que és veritat que la llei sempre deixa forats i per això el tema està en la interpretació. I crec que ja he contestat que penso que la interpretació ha de ser una interpretació restrictiva, molt restrictiva.

I pel que fa al tema del control democràtic, penso que ja l'he tractat i no insistiré en ell, però a veure, jo ara que tenim aquesta llei, senyor Pellicer, penso que s'ha de clarificar, s'ha d'aprofundir i hem de... Perquè, és clar, suprimir-la ens porta a seriosos problemes que li retrauran, que diran, bé, i què fem si volem infiltrar algú en una xarxa de la web profunda? Què fem amb les xarxes de pederàstia? Què fem amb les xarxes de narcotràfic? Què fem..., i aleshores arribem a la conclusió que potser sí que necessitem agents infiltrats per això. Però és clar, perquè això fos així hauria de ser això i només això i no una altra cosa. Per tant, suprimir-lo tot, no ho sé, perquè no tinc clar, per què vindran amb aquests arguments i són arguments bastant difícils de refutar. Però vaja, sí que li dono la raó en què, tal com està, no pot estar. I tal com s'aplica, no es pot aplicar.

I pel que fa senyor Riba, penso que més o menys ja he contestat tot, estic d'acord. Jo també estic més a favor dels conceptes de la gàbia de ferro i dels conceptes, diguem-ne, encara que fossin d'una democràcia liberal que defensava el seu autor, que no pas els conceptes schmittians, encara que ara estigui de moda Carl Schmitt. El que passa és que jo no sé si estem davant d'una gàbia de ferro o estem davant de la caixa del gat de Schrödinger. Que no sabem si la cosa hi és o no hi és, si està viva o està morta. Per això demano que clarifiquem amb aquesta llei si el gat de Schrödinger està viu o si el gat de Schrödinger està mort. Perquè si està mort,

Il·lencem el gat i la caixa. I si està viu, donem-li menjar, però donem-li menjar de manera que funcioni eficaçment i que funcioni.

Quan dic menjar, vull dir menjar democràtic, és a dir, que funcioni segons les normes i les regles democràtiques perquè, sinó, repeteixo, qui pateix, pateixen els infiltrats, sí; pateix el propi agent infiltrat, també. Qui pateix bàsicament és la democràcia. I això penso que és un joc que no ens podem permetre perquè, com els deia abans, ja va néixer prou malmesa com perquè anem malmetent a cada moment.

Moltes gràcies.

El president

Bé, doncs, moltes gràcies, senyor Recasens, per la seva compareixença, molt interessant –crec que hi coincidim tots els diputats i diputades. No sé si algun diputat o diputada voldria fer alguna precisió o fer algun comentari més aprofitant que tenim aquí el compareixent (*Pausa.*) No?

Doncs si no hi ha cap més comentari, acabariem agraint-li de nou la compareixença al senyor Recasens i clouríem aquesta sessió de la comissió.

Moltes gràcies i bona tarda.

La sessió s'aixeca a...